

מתיקות השבת

יו"ר ע"י קהל רובלין בארה"ק

בראשות הגה"צ רבי מנחם ברוך יאזוע שליט"א
תלמידו של פוסק הדור בעל "שבת הלוי" זצוק"ל

◆ משיחורטיו של מוריניו הגה"צ שליט"א ◆

מתיקות מספר ישראל

מתיקות הניסים

— מכתבים למערכת —

הכרת הטוב שהצילה מאסון

אל מערכת הגליון מתיקות השבת, שלום וברכה, באמתחתי מעשה שקשור לתכו הנפלא של הכרת הטוב לה' ולזולת, שאתם כותבים על כך רבות בגליונות שלכם.

בהיותי נער צעיר כבו שש עשרה, היה לי מנהג קבוע מדי יום בשעות הערב אחרי הלמודים, לעזור לסבי וסבתי זכרונם לברכה. הייתי עוזר להם בנקיונות ובקניות ובכל מה שהיו צריכים. יום אחד סבי עליו השלום קרא לי ודבר אתי את הדברים הבאים.

וכך אמר: אני מרגיש כי יומי קרב, וכיון שאתה עוזר לנו הרבה מאד ואני חושש שלא אצא להארתך תחת החפה, לכן אני רוצה להפריש לך ככר עתה סכום נכבד לטובת נשואיך. וכך הוא עשה, הוא נתן לאבי סכום של עשרים אלף ש"ח עבדך.

כמוכן הערכת את זה מאד והבטחתי בלבי להמשיך להיטיב לסבי וסבתי, ונמרתי בלבי שגם לאחר צאתם מן העולם אעשה לטובת נשמתם. ימים ספורים לאחר ארוסי, סבי שבס חיים והלה לבית עולמו, וביום נשואי התפללתי תחת החפה ובקשתי מהבורא יתברך שייטיב לו בעולם הבא.

כעבור כמה שנים, השתמשתי

« המסך המעשה בעמוד 7

ושאל המלך חדש לספר את עם ישראל לפי המדות הטובות שבהם, שפקד אותם בחרס שמעיד על מדת הענוה שבהם שהם מרגישים עצמם בחרס הנשבר, וזוהי השלמה למה שעשה משה רבנו, שמושה ספר את העם לפי הצדקה והחסד, ושאל המלך פקד אותם לפי החרס הנשבר, כי כשאדם גומל חסדים, עקר מעלתו היא כשהוא עושה זאת עם ענוה ושלמות ועם הרגשה בלבד של חרס הנשבר.

ובזה יתרון גם מה שהקשה החתם סופר (שמות ל טו): 'מה שנין כפורה נפש בחרסים', ולפי האמור יתבאר, שיש שני סוגי כפורה לאדם, האחד באשר הוא נותן צדקה וגומל חסד עם אחרים, והשני באשר הוא מתנהג בענוה ובשלמות ומרגיש בחרס הנשבר, כי בענוה הוא משפיל את ישותו ונחשב לו כאילו עבר ובטל מן העולם ומתכפר מעליו גזרות רעות.

שבירת צלחת בארוסין

ובזה יש לתן טעם למנהג שנוהגים לשבר צלחת חרס בארוסין וכלם צועקים 'מזל טוב', ולכאורה מה קשור שבירת החרס למזל טוב ומה טעם מנהג שבירת הצלחת? אלא שהבעל עומד בחפה לתת לאשתו טבעת ולגמול עמה חסד ולהיטיב עמה במשך כל ימי חייהם, וקדם לכן במקבת הארוסין צד הפלה שזברים צלחת, כדי ללמד את הבעל שפדי שהוא יזכה לגמול חסד בשלמות, עליו לרפוש קדם את מדת הענוה, כדי שהחסד שלו יהיה שלם כשענוה בצדו.

ואחר כך בחפה הבעל נותן כסף או שוה

"כי תשא את ראש בני ישראל". מבאר בפסוק שאסור לספר את בני ישראל אלא על ידי מחצית השקל שכל אחד הביא, מפני שספירת היהודי גורמת לעיו רעה ונגף רח"ל, וצריף להבין מה הסבה בקב ומה החסרון לספר את האדם? עוד צריף להבין מה שמצינו בנביא ששאל המלך פקד את העם בחרסים, ויש להבין מדוע פקד אותם בחרס ולא בכסף כמו שצטטנו משה רבנו בפירשתנו?

ויש לבאר שהסבה שאי אפשר לספר את האדם היא מפני שהיהדי שוה הרבה יותר ממספר בודד, שהרי יש לו ערך גדול מאד, וכמוקייבים אותו למספר אחד, זה ממעיט את ערכו ומאבד את מעלתו ועלול להמיתו חלילה.

וביתר באור יבאר, שאת היהודי אין טעם לספר סתם כך בפני עצמו, כי אין ערך לאדם אלא רק במעשים הטובים שלו שהם מעידים על ערכו, ואמרו חז"ל: סימני ישראל בישנים ורמנים וגומלי חסדים, אלא שהבושה והרחמנות הן מדות שבלב, והגמילות חסדים היא מדה שנגרת כלפי חוץ והיא הפעל יוצא של הרחמנות שבלב, לכן ספרו את עם ישראל לפי הצדקה שהם נתנו, ששרשה במדת גמילות חסדים.

גמילות חסדים בשלמות

ועם המחצית השקל שעם ישראל נתנו, עשו את האדנים לקרשי המשכן, להורות שכמו שהאדנים הם היסודות שעליהם עומדים קרשי המשכן, כך גם מדת הנתינה הנפרת בנתינת מחצית השקל היא היסוד של העם היהודי.

פניני אגדה

• הרה"צ ר' אליהו קאהן שליט"א
משגיח דרשיבתנו •

אכילה לטב ולטוב

מובא בגמרא (ע"ב, א), שלעתיד לבוא כפאשר אמות העולם ירצו גם הם לקבל שכה, יאמר להם הקב"ה: 'מי ששרח בערב שבת יאכל בשבת, מי שלא טרח בערב שבת מהיכן יאכל בשבת', במשפט הזה הרבו בעלי המוסר לעורר שרק מי שטוהר בעולם הזה יזכה לאכל בעולם הבא.

ובבאור הענין שדמו את השכר לאכילה, אפשר לבאר שלאכילה יש שתי משמעויות, מצד אחד אכילה היא פעלה חיובית הפועלת שבע וענג לאדם, ומאידך אכילה מכלה את הדבר הנאכל, ואכילה היא מלשון כליו, כמו שפאשר התורה מצוה לכלות את העמים שהיו בארץ ישראל בכבוש הארץ בזמן הושע, כתוב: 'ואכלת את כל העמים'.

ובזה יתבאר האכילה שלעתיד לבוא, שבה נזכה לשני סוגי האכילות, גם שיהיה כליון לשעבוד מלכות ולטרח בעניני העולם (סנהדרין ע"ט), שבו מלאכתנו תעשה על ידי עבדים (עריבין מג:), וגם שנוזק להתענג על ה' בסעודת שור הבר ולויתו עם משיח צדקנו ואבותינו הקדושים ורועי ישראל.

והנביא אומר: "הגיד לה אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלקיך", כי זה יסוד היהודי - לגמול חסדים ולעשותם בהצנע לכת, ואמנם יש מצוות שצריה לעשותן ברבים, כמו שמחת הנשואין, אבל שאר הדיברים שאפשר לעשותם בצנעה, ראוי לעשותם בצנעה, לכן בכל יום ראוי לאדם לחשב איזה חסד יוכל לעשות באותו יום בהצנע ולשם שמים, וישתדל שלא יעבר עליו יום בלי שהיטיב בו לבריות.

כסף לאשתו, כדי לנסד את ביתו על מדת החסד, לגמול תמידי חסדים בביתו ועם אחרים, וכן הבעל יכול לקדש את אשתו בשטר שהשטר מסמל גם הוא על שפלות, שהרי השטר ערכו דל והוא קנין פשוט וזול.

ארוסין שבכל יום

ואגב יש לבאר שכשאומרים 'וארשתיה לי לעולם' בהנחת התפילין, יש לכוון שהקב"ה נותן לנו בכל יום קדושין שהם הקדשה, היצאת שמים והתכן הטוב שבלב, ואת הרצון הטוב לגמול חסד עם השני.

מתיקות התרוממות ישראל

אבותינו הקדושים ורועי ישראל, שבכל מעשה שעשו הבינו שה' יתברך רוצה פעת שהם יעשו את המעשה הזה, גם אם זהו מעשה שבשגרה שאדם תיב לעשות אותו, כמו אכילה ורחיצה וכדומה, ולכן הם רואים איה לנצל כל מעשה לעבודת ה' יתברך.

איך נכנסים לבית המרחץ?

כמו שמצינו בהלל הזקן (ויק"ר לד א), שפאשר הלך לבית המרחץ, אמר לתלמידיו, אני הולך פעת לעשות מצוה לשטף את הדיוקן של מלך מלכי המלכים, שהרי האדם עשוי בצלם אלקים, ומקו נלמד שגם כפאשר אדם מקבד לרחץ את גופו בשביל הנקיות, לא יסתפק לחשב שהוא הולך לרחץ עצמו

"כי תשא את ראש בני ישראל". צריך להבין מדוע נאמר כי תשא שהוא מלשון הרמה, לכאורה היה ראוי לומר 'כי תספור' אלא מבאר ברמב"ו שפאשר בני ישראל היו עוברים לפני משה רבנו, הוא היה מביט בהם בעין טובה ומברך אותם, ולפי זה מובן הלשון כי תשא, שכן בספירת בני ישראל משה רבנו רומם אותם בעינו הטובה ובברכות שהרעיף עליהם.

וזאת מפני שמושה רבנו היה דבק מאד בה' ובכל מעשה שעשה ראה איה לנצל אותו לעבודת ה', וברגע שספר את בני ישראל, חשב איה לנצל את ההזדמנות הזו לברך את בני ישראל, שכה היא דרך

מתיקות כבוד האשה

איזו כפירה זמן הקב"ה לעם ישראל פתקו לחטא העגל?

על כה במאמר: 'מתיקות הכפירה לישראל'.

לאחר חטא העגל משה רבנו שבר את הלוחות ועל כן הוצרך לעשות לוחות שניים שעליהם הקב"ה אמר לו "פסל לה", ודרשו חז"ל 'הפסלת תהיה שלך', ומהפסלת עשה שרשרת לכבד בה את צפורה אשתו (בבבס בעל הבן איש חי), ועל כה פגס ורטן קרח והעמיד פנים שפככול זהו זלזול בלוחות לעשות מהפסלת שלהם שרשרת לאשה.

ומשה רבנו מלמד את קרח שכה היא דרך הצדיקים, שהם מכבדים מאד את נשותיהם, כמו שעתידי רבי עקיבא לעשות ורשלים של זהב לאשתו ולא שמע בקול התלמידים שאינם הגונים שתמהו על הנהגה זו, כי זהו כבוד ה' וכבוד תורתו שאדם מכבד את אשתו העומדת תמיד לעורתו.

פניני הלכה

• הרה"ג ר' יוסף סאנדרל שליט"א •

מדיני קריאת המגלה (א)

הקורא את המגלה צריך לכוון להוציא את השומעים והשומע צריך לכוון לצאת (תרוצ ד), וצריך לקרוא את כל המגלה בקל (תרוצ ג), ודעת רב הפוסקים שאפילו אם דלג תבה אחת ממנה לא יצא (משנ"ב ס"ק ה), וצריך לקרואה מתוך הפתח (תרוצ ג), ואם קראה בעל פה לא יצא, ואפילו מי ששומע ממי שקראה על פה לא יצא (תרוצ ז - ג ובאר היטב ס"ק ה).

כתב השו"ע (תרוצ ד): 'אין מודקדקין בטעמיה' והסביר בבאר הלכה שדין זה הוא לענין קריאה שאפילו קרא אותה בכמה טעיות יצא, פיון שעל כל פנים קראה בקל, וכל זה בטעות כזאת שהלשון והענין אחד, כגון שאמר יהודים במקום לומר יהודים וכדומה, אבל אם הטעות משנה את המשמעות הלשון, כגון שקרא מישב ישב או מנפל נפל, לא יצא, דהיינו כאלו דלג אותה תבה לגמרי, וצריך לחזור ולקרואה פסדרי (תרוצ יד ומשנ"ב ס"ק).

מי שתופס בידו מגלה שאינה כשרה, לא יקרא עם השליח צבור (תרוצ ד), ונהגו שהצבור אומרים ארבעה פסוקים של גאלה בקול רם, דהיינו איש יהודי וגו', ומרדכי יצא וגו', ליהודים היתה אורה וגו', כי מרדכי היהודי וגו' (תרוצ יו), וצריך החזן לחזור ולקרואה מתוך מגלה כשרה (תרוצ ד בהנהג).

תאנתי, הינו שכל תאנתי היתה רק לעשות נחת רוח לה' יתברך, וכיון שהצדיקים מתאנים לה', גם הקב"ה מתאנה אליהם, כמו שאמרו חז"ל: הקב"ה מתאנה לתפלתם של צדיקים, וכיון שפך, דוד מלכנו אומר: "ולבי חלל בקרבני", הינו שפךר לא היה מקום בלבו ליצור הרע, כי כל מחשבותיו היו רק לעשות את רצונו ה'.

בגלל שלא נעים להיות לא נקי, אלא יזכר שהקב"ה הטביע בטיבע האדם שהוא מכרח לשטוף את עצמו, בשביל שזכור את החטד שהקב"ה ברא אותנו בצלם אלקים ונכנו בעת הרחצה שפעת אנו מכבדים את הדיוקן של הקב"ה.

ועל כך אומר דוד מלכנו: 'ה', נגדך כל

מתיקות הכפרה לישראל

שמים, הרי שהוא מיטיב להם, ובכך הוא מכפר על גזלות שבדין שאינו יכול להשיבן. וגם אם האדם שנגזל לא ינהנה מאותן טובות שהגזלן עשה לרבים, בכל זאת בודאי תצא לו טובה מהטובות שהוא עושה לרבים, כי 'כל ישראל ערבים זה לזה', וכשחלק מעם ישראל עולים ומתעלים במדות טובות על ידי הגזלן, הרי שמון ההכרח שתצא מן טובה גם למי שנגזל, כי אותם שהתעלו במדות טובות על ידי הגזלן, תתגלגל מהם התייחסות טובה גם לאותו אדם שנגזל, ובכך הגזלן השיב את הגזלה.

וכמו כן אפשר לומר שאדם שפגע וצער בני אדם ואינו יודע את מי צער ובמי פגע, שיעסק אף הוא בצרכי רבים, לשמח את הבריות ולומר דברי חזק לשיני, שכן מצינו שאדם שאינו מחזיר שלום לחברו נקרא גזלן (ברכות ג), ואם כן, כמו שהגזלן את הרבים תקנתו לעסק בצרכי רבים, כך מי שצער אחרים ואינו יודע את מי צער, שתקנתו להיטיב את דרכיו ולהתנהג בדרך פייס והבנה לאלת ובכך יתפטר לו.

"ונתנו איש כפר נפשו". צריך להבין לכאורה מדיע נאמר בזה לשון של כפר, הרי הם נתנו את המחצית השקל לצרף ספירה ואיזו כפרה צריך פאו? אלא שהקב"ה הקדים לעם תרופה למפה, שפינו שמה עמדו לעבר על חטא העגל, זכה אותם הקב"ה לתת כפרה על עצמם לכפר על חטא העגל.

וכיצא בזה כל אחד מאתנו שמתפלל לה' שהוא רוצה להתעלות בעבודת ה' וללכת בדרך ישרים, הקב"ה מזמון לו כל מיני זכיות שיעניו עליו כדי שיוזכה להנצל מחטאים ומענשים, ומזכה אותו לתקן את כל מה שעות או גזל.

תקון הגזל

וחז"ל (ב"ב כט) מלמדים אותנו שאדם שגזל בני אדם ואינו יודע ממי גזל או שאינו יכול למצא את מי שגזלו כדי להשיב לו את הגזלה, תקנתו שיעשה בהם צרכי רבים, והינו גם ברחמייה, שאדם שמזכה דובריו ובממונו את הרבים בדרך תורה ויראת

מתיקות מדת הותור

שעם ישראל ובפרט יושבי ארץ הקדש צריכים רחמי שמים אדירים, ומורי הפה ה גדול רבי אבינודו מילך זצ"ל היה נוהג לומר שכפאשר אדם עובר ברחוב ורואה בחורים ואברכים שעוסקים בתורה, יתמלא בהערכה אליהם ויחשב בלבו "אשרי העם שפכה לו", אשרי היהודים שיוצאים מביתם ושוכנים בבית המדרש כדי לעסק בתורה ובתפלה לה'.

וכן היה נוהג לומר שאשה שמגדלת ילדים ערפה גדול מאד, עד שהיה ראוי לקום בפניה, כי היא עושה מסירות נפש גדולה לכבוד ה', לגדל ילדים עם כל הטרחה

על דוד מלכנו, כמו שצאמר: "חץ שחוט לשונם" [שהיה מבזה את דוד מלכנו, כגון מה שכפאשר הוא הרג את אבשלום ודוד הצטער על כך, ויבא אחר לו שהוא מסגל לקחת ממנו את המלוכה] ויש לומר שבזכות החצים של הבזיונות הללו שהיו לדוד מלכנו וקבלם באהבה, זכה לכפר על עם ישראל ואו"בי ישראל אבדו.

אהבת ישראל

ולצדך כך צריך אהבת ישראל גדולה, להסכים להתבזות בכדי לכפר גזרות רעות מעל עם ישראל, בפרט בימים אלו,

באבני החשן וכן אצל בני אהרן נאמר הלשון "הנותרים", ולכאורה קשה מה מוסיפה מלה זו, אלא שיש בה כדי ללמדנו לדבק במדת הותור, לותר לחבריו שצערו אותו או שפגעו בכבודו, שהיא מדה חשובה מאד מאד בעבודת ה'.

וכשאדם נפגע על ידי חבריו שבא אותו, יחזק את לבו וידע שעל ידי הבזיונות מתקפרות גזרות רעות מעליו ומעל כלל ישראל, וכמו שיש לומר על מה שכתוב על דוד מלכנו שהיה זורק חץ אחד והיה הורג עמו שמונה מאות חלל, שיש לבאר זאת על כך שיואב היה זורק בלשונו חצים

עצה מתוקה

חסדי ה' גדולים עלינו עד מאד והיה ראוי לנו להתפעל מהם בכל עת ולהודות עליהם תמיד לה' בלי גבול. אלא שהבורא יתברך הטביע בלב האדם שבכל פעם מתרחש הוא שוכח את חסדי ה' שעליו. וזאת בכדי שאנו, ככח הבורא שלנו, נתאמץ שוב ושוב לזכור את החסדים שה' גומל עמנו ונכיר עליהם טובה לה' וכך נקבל שכר גדול על ההכרת הטוב לה' שהתאמצנו לזכות לה.

מתיקות שיחי

רבנו של עולם, מודים אני לפניך על חסדיך הגדולים שעלינו, שאלו פינו מלא שירה בים - פינו מודה ושר לפניך על כל הפלאות שבו ועל חסד הרוח שבפנינו המתחדש כמי תים, ולשוננו מלאה ברנה לפניך על שלושוננו יכולה להתנגלגל וללוש את האכל [לשון מלשון לישון] כגלי הים המתנגלגלים, ופשותינו מלאות בשבח לפניך על שהן יכולות ככח הדיבור להפיק תועלת גדולה כמרחבי רמיע.

ועל עינינו מודים אני לפניך על שהן מאירות כמשמש ביום וכינר בלילה, ועל ידנו אנו מודים שאנו יכולים לפרש אותן כנשרי השמים, ועל רגלינו אנו משבחים שהן מלוות כאילנות, ובאמת אין אנו מספיקים להודות לה' ד' אלמינו ואלמי אבותינו, כי על ידי כח השכחה מסוים אנו בכל פעם את דעתנו מהחסדים הגדולים הללו, על פו תהיה מרצה לפניך הפלתנו כאלו הודינו לפניך בכל לבנו ונפשנו וזכנו להתגבר ולזכור את חסדיך ולהתמיד בהודאה ובהכרת הטוב אליך תמיד. אמן סלה.

"דפריי מתוק לחבי"

איך נתינת חרס יכולה לכפר על עם ישראל?

הפתרון לחידה מונח בתוכן גיליון זה. ניתן לשלוח את התשובה לכתובת האי-מייל: 7885595@gmail.com או בהודעה קולית בקו 'קול מתיקות': 073-313-4395. בצירוף שם, כתובת וטלפון | הזוכים מפרשת תרומה: משפחת בני יעקב, ביתר, ישראל יהודה בערגער, בני ברק

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת שושנה ברת מרים דלת נ.צ.ב.ה.

עדות הבית

ואמרו חז"ל: קורות ביתו של אדם מעידין עליו ביום הדין, ויש לבאר זאת גם על האשת חיל שהיא עקרת הבית, ואם כן היא הקורות ביתו העקרים של האדם, והיא מעידה על האדם ביום הדין האם הוא היה ירא שמים והאם הוא היה בעל מדות טובות, ועל כן כל אחד צריך לראות שאשתו תעיד עליו עוד בעולם הזה שהוא ירא שמים ובעל מדות טובות.

הגדולה שבכך לכבודו יתברך, ומזה נלמד בקל וחומר כמה אדם צריך לכבד את אשתו שהיא מגדלת ילדים שהם ההמשך שלו בעולם, והאשה נמשלה לשכינה הקדושה, ועל כן כאשר האשה מוכיחה את בעלה, יבין שפעתה הוא מקבל תוכחה מהשכינה הקדושה, ויקבל את הדברים בהכנעה ובהבנה שפנינה יש בו באמת חסרון ואשתו דואגת לו שיתקן את עצמו, כדי שיהיה בן עולם הבא.

המשך מתיקות הניסים

בסיום ששבי נתו לי לרכישת דירה בדמי מפתח, ושאלתי את מורי רבי כמה אוכל להכיר טובה לנשמת סבי, מורי רבי הסביר לי שעצם זה שבכסף נעזרתי לרכישת הדירה, יש לו מכה עליו נשמה גדול מכל עבודת ה' שנעשה בביתנו. עוד המליץ לי מורי רבי לכוון בברכת אשר יצר להודות לה' על הבריאות שה' נתן לסבי בימי חיי, שמשבע הדברים בודאי הוא לא הספיק להודות על כל כך צרכו, שהרי אלו פינו מלא שירה בים... אין אנחנו מספיקים להודות לה' לכו שאני אודה עבורו, כאשר בד בבד אודה לה' על החסדים שגומל עמי בעצמי.

באותו ערב, כאשר הלכתי להגיש עזרה לסבתי, ספרתי לה את מה שהרב שלי יעץ לי לכוון בברכת אשר יצר לעלוי נשמתו, כשהיא שמעה את זה היא שמחה מאד וספרה לי שבמשך שנותיו האחרונות של סבי הוא היה משתדל מאד לכוון בברכת אשר יצר, ופעמים רבות כאשר היה מסים את הברכה היה אומר: אנחנו לא יודעים להעריך מספיק את חסד הבריאות שה' נתנו לנו, ולאור זאת היא אמרה שגם היא תקפיד לומר ברכת אשר יצר מתוך הכתב ובכונה לעלוי נשמתו.

בעבור תקופה קצרה, אויבי ישראל מעזה ימש"ו החלו לשגר טילים לעיר מגורינו אשדוד, יום אחד שמענו שגנל טיל בבית של סבתי, נסענו לשם בבהילות ומצאנו שהטיל לא התפוצץ, אך ראינו שמפנים את הסבתא עם

אמבולנס לבית החולים, עליתי אתה לאמבולנס ומצאתי שהיא בהכרה מלאה ומאשרת. מיז היא אמרה לי: ברוך ה' אני מרגישה טוב, והרופאים רק רוצים לבדק שהכל בסדר, כי מהבהלה הייתי נראית חוררת.

באמת לאחר בדיקות בבית החולים ראו שהכל בסדר אתה ואז היא בקשה לספר לי דבר נפלא וכה אמרה: הטיל נחת בחדר שלי שבו אני נוהגת לשהות בשעות אלו ועקב גילי, גם בזמני אזהרות אני נשארת בו, כי קשה לי מאד לצאת לחדר המדרגות.

אלא שבאשר החלה האזהרה, נזכרתי לפתע שלפני כן התחייבתי בברכת אשר יצר ולא ברכתי אותה, לכו סמתי ממסתי והלכתי עד לפיור שסמוך לבית הכסא כדי לומר שם את ברכת אשר יצר מהכתב ובכונה המפרשת שם.

תוך כדי שהתעכבתי בברכה, נחת הטיל בחדר, ובחסדי ה' הוא לא התפוצץ, וכה נמצא שבזכות הזהירות בכונה בברכת אשר יצר, נצילתי לחיים ולשלום. שמחתי מאד שהייתי שליח משמים לעורר את סבתי להקפיד בברכת אשר יצר בכונה, ונמצא שחיייה נצלו על ידי הכרת הטוב לה' על הבריאות ולזה התעוררנו על ידי שנהגתי בהכרת הטוב לסבי שעזר לי לפני קרוב לשנתיים בערב חג הפסח, סבתי הלכה לבית עולמה לאחר אריכות ימים ושנים, יהי חזק זה לעלוי נשמתה.

יישר פח גדול, נ.ה. אשדוד